

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, Rimasor 25. sz. a. — Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok nem adtnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetés-, nyiltér- és felszólamlások.

Hirdetési díj:

Egy négy hasábos peltisor tértfogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadó-hivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetéseket legzélszerűbben postautalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán a kiadó-hivatal vesz fel.

Grünwald Béla és a megye.

III.

Mint előbb említettem, G. B. megyei nemzetről állami nemzetről akar bennünket varázsolni.

Hát, tulajdonképpen mi már most is állami nemzet vagyunk. — mert megyei önkormányzatunk csak fictió. S hova jutottunk államiségünkkel: azon törekvéssel, mely a nyugati cultur-államok költséges állami adminisztráció nívauját akarja elérni? a finanziaális bukás lejtőjére. Mint azon kis földbirtokos, aki nagybirtokos szomszédjának példájára kölcsönzött pénzen vett gépekkel árasztja el birtokát, azon birtokot, melyen a tér kicsisége s alkalmatlan volta miatt a gépek nem is mozoghatnak, minek eredménye aztán: az aránylag nagy befektetés mellett, semmi haszon, pusztulás.

Onkéntelenül azon kérdés lép előtérbe: nem volna-e jobb, ha nem is visszatérni dicasterialis kormányrendszerre, — de a parlamenti kormányrendszert összeházasítani a megyei széles körű autonómiával, — oly megyei önkormányzattal, mely saját kebeléből választaná, mint hajdan a parlament tagjait, s azokat szintén mint hajdan utasításokkal látta el.

Ez visszahozása a régi divatnak kényelmesebb formában, művészibb szabással. Eppen úgy, mint a ruhánál.

A modern állampolitikusok és bölcsészek mosolylyal fogadják e nézetet, azt vetvén ellen, hogy a gőzerővel haladó kor lomtárba vetette az utasítás-adást, a törvényhozást akadályozó nehézsége miatt.

Gátló hatása felreismerhetlen, s a multban sok parlamenti huza-vonának volt okozója; de a fontolva haladás biztosabban, bár lassabban vezet célhoz. — mint az örület roham, s nagyon megfontolandó: e nehézség bír-e oly súlylyal a hátrányok serpenyőjében, mint a felelősség nélküli modern parlamenti képviselő.

E tekintetben bő tapasztalatokat szerezhethünk a legközelebbi mult időben.

Meggyőződhetünk arról, hogy parlamentünk eljárása, érzülete bel-s külföldi dolgokban nem felel meg az általános országos érületnek, közvéleménynek, — sőt azzal mérően ellentétes. — A megyei bizottságok ugyaabb része a mostani kormányval szemben, ellenzéki, míg a parlamenti tagok túlyomó többsége a kormány összes politikájának támogatója.

Mindkettőnek ugyanaz a kufjeje, a választó közönség; a választottak még is ellentétes elveket vallanak, ellentétes irányban haladnak.

Ez hihetetlen, de való. Elitélése a felelősség nélküli országgyűlési képviselőnek, s satirája a képviselő fogalmának, mert mellőzi a megbízó akaratát.

Ezen okoskodásból meg azon következtetést vonom le: hogy képviselői alkotmányunkon gyökeresen változtatnunk

kell; de miként: úgy és oly irányban-e, — mint az imént jeleztem, — hogy a törvényalkotás s közkormányzat súlypontja a megyékbe helyeztessék — vagy, mint G. B. hiszi, minden hatalomnak özpontosítása, s a megyei önkormányzatnak az államhatalom részéről absorbeálása által, — vagy továbbá kielégíteni az államot és megyét oly képen, hogy ennek teljes autonómiaja légyen, de az államot egészében érdeklő ügyekbei avatkozhatás nélkül, — vagy Kossuth Lajos nagy hazánkfia legutóbb közölt azon eszméjének elfogadása által, mely szerint a törvényhozó testülettel egészen elkülönítessék a végrehajtó hatalom, mely abból áll: hogy a kormány a törvényhozó testületben helyt nem foghat, a törvények alkotására befolyást nem gyakorolhat, s hatásköre csupán a közadminisztrációra, a hozott törvények végrehajtására terjedhet ki (magában értendő, hogy e rendszerbe beillesztendő lenne a helyhatósági önkormányzat) vagy végre: a létező közhatalmi szervek tevékenységének egyéb módoni applikálása, össze- s egymásba illesztése, s új szerveknek teremtése által? mindezen kérdésekre mindenki egyéni nézete szerint felelhet, egyéni ízlése szerint választhat, de egy bizonyos: közösóhajtása a létező állapot megváltoztatásának és pedig nem a merev centralisatio felé.

Még egy reflexio.

Egy alapeszme vonul végig G. B. cikkein; ennek kedveért akarja teljesen feladni a megyei önkormányzatot, s helyébe az állami kormány mindenhatóságát ültetni.

Ó ugyanis, diesére méltó hazafiai érzelmeiktől áthatva, félti a magyarállam egészét a különféle nemzetiségek elszakadási aspiratióitól. Eddigi összes tevékenysége ezen aspiratiók meghinsítására irányult, s azon hitben él, hogy a nemzetiségek államellenes törekvéseit csak is az erősen centralisált kormányrendszerben rejlt hatalommal lehet megörni; s minthogy ebben az államkormányt a megyei helyhatóság akadályozza, vagy eléggé nem támogatja, az alapjában felforgatandó s helyébe a minden tekintetben felülről függő, talán a nemrég kimult „Megyei főnök“-ségele institutio ültetendő.

Hát erre az a megjegyzésem, hogy G. B. tul ló a célon: midő a nem magyar nemzetiségeknek itt-ott szörványosan előforduló kapzaskodásai miatt a megyei önkormányzatot elakarja ejteni, ledönteni az egész házat csak azért, mert egy-két ablak-fa jobbra vagy balra hajlással fenyeget. Köz tudomás szerint a nép zöme közömbös mindenféle nemzetiségi agitáció iránt, néhány agitátor megfellezése végett pedig nem épen szükséges oly rendszabályhoz nyulni, mely a közkormányzatnak gyökeres megváltoztatására vezetne. Az állami kormány, megyei önkormányzat mellett is fejthet ki annyi erőt s alkalmazhatja azt oly módon, hogy az államellenes törekvések végleg megszüntetessenek.

Ott van a büntető törvénykönyv. Ez egymagában elegendő garanciája a békés együttélésnek, a magyar állam sérthetlenségének.

De egy másik megjegyzésem is van; s ez az: hogy G. B. ezen alapeszméjének alárendel minden egyéb érdeket. Szerinte a közzgazdasági — magánjogi viszonyok, pénzügyi kérdések stb. stb. nagyon is alárendelt fontosságúak, oly annyira, hogy ezekkel mit sem látszik törődni. Neki az állam minden, — a megye, község, egyén — semmi. Ily elveket vall az, a ki a centralisatioinak minden aron hive. En ezen felfogásban nem osztozom. **Valaki.**

Az aranka kiirtását tárgyazó miniszteri leirat.

Tekintettel ama károokra, melyeket a luczerna, löher és egyéb herefélékben az azokban levő aranka (kosz) nevű élődsi növény okoz,

tekintettel arra, hogy az ezen élődsi növény által megtámadott herefélék magvai közé az arankamag is keveredik, és ez uton a baj mind nagyobb mértékben terjesztetik, tekintettel arra, hogy a nevezett élődsi növény magvai a megtámadott herefélékről szél által és egyéb uton más, még egészséges herevetésekre is átvitetnek, és e szerint azokra nézve is kártékonyak, kik akár egészséges here-mag alkalmazása, akár az aranka folytonos irtása által azt vetéseikről távol tartani igyekeznek,

szükségesnek ismerem, hogy a gazdaközönség az arankának kiirtása iránt lehetőleg hatályosan figyelmeztessék és pedig a fentírtott indokok mellett a törvényhatóság által a következőkre hívassék föl:

Minden gazda és község hasson oda, illetőleg saját földjein intézkedjék az iránt, hogy az aranka a szántóföldeken, legelőkon, réteken, utszéleken, árokpartokon, vasúti és egyéb töltéseken a tulajdonosok, illetőleg a bérlők vagy haszonélvezők által kiirtassék, kiváltképen erkölcsi kötelességévé teendő ez azon gazdáknak, kik luczernát vagy löheret magnak vagy eladásra termelnek, miután ezek, ha a magot arankás területen termelik, arankamaggal vegyes löher- vagy luczernamagot nyerne, s ezzel tudva károsítják a vevőket.

Az arankairtas módját többfélék, s ezekre nézve a szakértők által ajánlott hatályosabb eljárásokat tájékozás végett következőkben közlöm:

Az arankától meglepett növényeket, még mielőtt az aranka virágzásnak indult volna, ki kell kapálni vagy ásni, és a gyökérnek felső részével együtt kiásott vagy kikapált növényeket a rajta levő élődsivel egyetemben el kell égetni, ezen célra szalmát kell odahordani, a mit, hogy tartósabban égjen, ezélszerű petroleummal megnedvesíteni. A ki-

építését és gondozását. Így fog nemsokára a tátrafüredi vendégek rendelkezésére egy oly uti készen állani, melyet nem csak a barlang látogatására, hanem számos más kirándulásokra is örömmel használhatnak. (Folyt. köv.)

A bosszu.

(Beszély H. Tóth Józseftől.)

Folytatás.

I.

Pesten vagyunk. Az x . . .-i árvízkarosultak javára rendezett bálban. Ugy látszik, hogy a jótékonyág egy humanus cél elérésére sokat képes áldozni, ha akar. Nagy, fényesen díszített teremben vagyunk. A bál vendégek csoportosan jönnek; már alig férnek s még is folyton növekszik azok száma. Különösen a közel vidékekről látogattak tömegesen. Képvisele van itt a társadalom minden műveltebb osztálya: mágnások, irók, művészek s hivatalnokok. Minden arezon öröm s boldogság. Furcsa dolog biz az, mig itt mindennél csak jökdüvő arezokat lát az ember, addig ott az árvíz színhelyén a szomorúság, a bánat úti fel tanyáját. De azért jól van az így, mert emezek öröme sokszor enyhíti amazok bánatát. — A nők sem hiányoznak a bálból. Egy-egy szépség lebeg el előttünk kedvesének karján, szerelme-szen szorulva hozzá. Amott egy szelid képű fiatal özvegy asszonyosság kihívó mosolylyal pillantgat egy törvényszéki irnokra, — mig távolabb egy az ifjuság tavaszát áthaladt „leánya“ igyekszik magának egy ismerős udvarlóra szert tenni: nem könnyen sikerül, mert ha oda láncozható is egyet-egyét, már a másik pillanatban ott hagyja. . . . Ah, mily udvariatlan fiatalember! Szánlak téged szegény „leánya“ a te negyven évvel! Pedig hogy tündöklök arezán a Bihala Lujza-féle kedvez arezpor. Hiába kedves nagysám, az a négy X öszre mutat, s a kegyetlen évszak nem kedvez az arez viritó rózsáinak. Letépi zord kezekkel az üde bimbót és marad egy száraz körö.

S ha tovább akarjuk folytatni szemlénet, ott látunk a szögletben egy a természet adományában bővelkedő testes dámát, ki nagy komolyan magyaráz valamit egy fiatal leánykának; talán az etikettéből ad utasítást. Nem tudhatjuk, mert nem halljuk. Hallgatózni pedig nem illik.

T Á R C Z A.

A szepes-béla cseppkőbarlang leírása.

Weber Samu után németből ismerteti Tóth Samu.

I. Az odamenet.

A magas Tátra látogatására magukat eltökélt utazók (touristák) leginkább a kassa-oderbergi vaspályán menve, Poprádon szállnak meg, hogy itt kirándulásait tervét megbeszéljék. E kirándulásokhoz méltán sorozható a csak nem rég felfedezett béla cseppkőbarlang is, melyet ritkasága miatt, már a megnyitás első évében 1882-ben is, 632 turista látogatott meg, dacára az akkori kedvezőtlen, esős nyári évszakkak. Tájékozásul kiemelendő itt az, hogy miként lehet nevezett barlanghoz a legkényelmesebben eljutni?

Poprádról igen jó karban tartott töltésen megyünk, mely északkeleti irányban a Poprád folyó mellett kigyózik. Csakhamar érjük Szepes-Szombatot, a barátságos városkát, mely erősített hely volt és már 1241-ben, a mongolpusztítások, menedéket nyújtott és ellenállást fejtett ki. Kéves pillanat multán érkezünk Matheócz, szintén régi szepes-városba, mely már 1285-ben virágzásnak és jólétnek örvendett. Lomnicz és Hunfalva is közelben fekszenek. Az utazás itt annál rövidebb, mennél nagyobb hatálylyal lép elénk a Tátra, meredek és felhőviharzott csucsi, tornyai, ágai és ormaival. Az előtérben, velünk szemközt uralg a Lomniczi csucs, ettől tovább keletre a Késmárki csucs, Ratenberg, Holitza vagy Stirnberg, nyugotra a Kónignase vagy nagyszalóki, aztán a gérlach-falvi csucok, a Bástsa a Krivánig, legyezöként tárulnak ki s a távolban kékes körrajzokban vesznek el. A kárpátoknak ezen, Lomniczról szemlélt alakját vették fel már 1825-ben Szepesházy és Thiele „a magyar királyság nevezetességei“ című művükben, e hegységek sikerült rajzánál.

Poprádtól másfél órányira fekszik Késmárk. E város régiségére nézve tájékozást nyújt a löcsei évkönyv következő megjegyzése: 1190-ben épült a késmárki nözárda, ahol most a vár áll. I-só vagy Nagy Lajos alatt szabad-királyi várossá emeltetett. Mindjárt a város elején Meese

izlésteljes kertben álló vendéglője hivatgatja a turistákat. — A vármok, hol hajdan a Tökölyi család fejedelmi fényt fejtett ki, megtekintésre ajánlkoznak. Tiszteletes régiségű és műépítészeti becsű kath. temploma a sz. kereszthez. A piacon levő városház sugar tornyával, a régi és az épülőben levő ev. új templom s a szomszédságában álló érdekes lyceumi épület, több, megtekintésre méltó mutatnak fel a vizsgálódó idegennek. A várost elhagyva, számos füstölő kémények figyelmeztetnek bennünket több, az újabb időben épült műipari telepekre, a burgonya-keményítő és árpadara-készítő, valamint a vászonfehérítő és simító gyára, mely utóbbival egy műszövészeti iskola is összekötötésben van hozva. A város éjszaki végén jól berendezett posztógyár is található. Itt Rókus felé ágazik el az út, mely negyedőrai időnyerességgel hamarabb vezet a Tátrához. Kézmárk városát elhagyva, a Poprád balpartján látjuk „Regenhart et Comp.“ ezező mű-lenszövészeti gyárát. Nehány percz alatt érjük Néhrét melyről mondatik, hogy már 1120 körül Borsu magyar vezér itt egy erősített őrházat védelmezett a lengyelek ellen — Nagy-Eöer melyből idővel Néhre lett. Az erősségből — a szepességi korrajz tudósítása szerint — 1261-ben kolostor állott elő. Majd midőn 1556-ban Stansith Horváth Márk de Gradecz Ferdinand királytól hűbérül nyerte, itt egy hires evang. gymnasium alapítottat, melynek épülete, esinos kertjével együtt, jelenleg baró Mednyánszky Edvárd gyönyörű mezei lakát képezi. A dombon át haladva, Kézmárkról fel-, Poprádtól 2 órányira érjük Béla városát, melynek határában van a róla nevezett cseppkőbarlang.

Mielőtt a várost kissé közelebről ismerni tanulnánk, a barlanghoz vezető egy másik utra is felakarjuk hívni a figyelmet, mely ut különösen a tátrafüredi vendégre nézve igen előnyös. Ez az ugynevezett tolvajut, mely egyenesebb és síkabb vonalon, közvetlenül a hegységek lábainál és zöld erdőben a zsdjári szorosba s ezzel a barlanghoz is vezet. Miután ezen ut majdnem kétharmaddal rövidebb és kellemesebb mint a Poprád-völgyben vezető országut; miután ezen utról könnyebb is a Kárpátvölgyekbe jutni s a magas hegységekbe kirándulásokat tenni, elhatározta a magyar kárpát-egylet 1882. decz. 27-én Késmárkon tartott ülésében ezen utnak ki-

égett terület egy idő múlva, ha meggyőződünk már, hogy az aranka teljesen elpusztult, újból bevethető herével.

A talált arankafoltok, ha éppen kezdődnek s még eszünkön egy vagy néhány arankaszál találtatik, azonnal lesaralozandók s a foltoeska talaja is felkapálendő, s az ily módon kitakarított folt közepére arankával együtt levágott zöld növényzet kis halmoskába összerakandó s jól megtaposandó, s itt hagyható a teljes elrothadásig, vagy a levágás után a növényzet azonnal zsákba rakatva eltávolítottatik. A támadt s kitakarított foltokat utóbb folyton szemmel tartjuk, s ha a folt szélén arankaindik mutatkoznak, az irtást és eltakarítást folytatjuk.

Jelentékenyebb foltokon az irtási eljárás következő lehet. Az arankafoltokon a növényzet lehetőleg alant lekaszállatik, biztosság kedvéért egy kaszavágással tovább vágathatunk, mint a meddig az aranka indáját találjuk; ekkor a levágott arankás zöld takarmányt szalmával vagy egy arasz rétegen behintjük az egész arankafoltot, s a szalmát meggyújtva — a folt felszínén levő növényzetet elégetjük. Égetés után a foltot felásatjuk vagy jól felkapáltatjuk, s a felásott vagy felkapált foltot újra behintjük szalmával s felégetjük. Az égetés után néhány napra a foltot átgerbereblyéztetvén, jó maggal bevetjük.

Hol az aranka csak szórványosan esekély kiterjedésű foltokban előfordul, ott kiirtása legezészerűbben következő módon történik.

Az arankás folt minél előbb, de okvetlen a virágzás beálta előtt, éles kaszával, még jobban sarlóval, a mennyire csak lehet alacsony, azaz közvetlenül a föld színe felett levágatjuk és pedig oly kiterjedésben, hogy egyetlen egy arankával eltepett takarmányt se maradjon kaszálatlanul vissza; a lekaszált arankás takarmányt gondosan összegereblyézendő és kosárban vagy lepedőben óvatosan az utra, illetőleg a kocsizhoz viendő — vigyázva, hogy belől egy szálasca sem hulljassék el. Erre a kikaszált foltot egy legalább 30 cm. vastag szalmaréteggel borítjuk, melyet elégetünk. Értékes luezernásoknál a kiégetett foltokat felkapáltatjuk és arankamentes luezernaggal bevetjük és meggerbereblyézzük.

Hogy intézkedésünknek biztos sikere legyen, nagyon tanácsos az aranka irtásával egy bizonyos egyént, kerülőt megbízni és neki szigorúan meghagyni, hogy minden arankafoltot azonnal égessen ki.

Hol az aranka annyira elharapódzott, hogy fenti eljárás, költség szempontjából alkalmazható nem volna, ott az aranka-kosz terjedése némileg az aranka-foltok gyakori és alacsony megkaszálatása és gondos meggerbereblyézése által gátolható meg.

Felhívom a törvényhatóságot, hogy a gazdaközönséget ezek iránt a lehető legmértékben figyelmeztetvén, e részben tett intézkedéséről ide mielőbb jelentést tegyen.

Kelt Budapesten, 1883. évi június hó 15-én.

Gr. Széchenyi Pál, s. k.

A gömörmezei általános tanító-egylet tiszolcei közgyűlése.

A megye közönsége érdeklődéssel tekintett az általános tanító-egylet ez évi közgyűlése elé. Az egylet meg is érdemli az érdeklődést, hiszen 1868. óta országos intézmények ismerik el nálunk is a népnevelés ügyének fontosságát a Gömörmezei saját jövője iránt volna közönyös, ha nem kiserne figyelemmel a népnevelés javítására törekvő tanácskozásokat. E hó 4-én a gömörmezei tanító-egylet tizedik közgyűlését tartotta, a minnek alkalmul kellett szolgálnia ha nem is jubileumra, de minden esetre egy rövid visszatekintésre; olyan idő ez az eltöltött tíz év, hogy határára az eddig végzett munkát fontolgatva, már kérdeznünk lehet: életre való-e a gömörmezei általános tanító-egylet? van-e jövője, hazafias rendeltetése? S nem tudok a felelettel várni, már itt ki kell mondanom, hogy a gyűlés élénk lefolyása egy erős, emelkedőben levő egyesületről tanuskodott. Hanem a mi most még különös érdeket köleszöndött a gyűlésnek, az a tanácskozás helye volt. Tiszolce városában magyarul tanácskoznak a magyar népnevelés előmozdításáról; kinek ne jutott volna eszébe az a törekvés a melylyel a hazarontó panszlávpárt e várost hatalmába igyekezett keríteni?

Pár lépésre tőlük egy ezinke lábú szemüveges uracs mulattatja szomszédnőjét. Ez talán valami báró. Szomszédnője bizonyosan lezckét tart neki, még pedig nem valami kellemeset, mert időnként heves izgottsággal tiltakozik hosszú kezével.

Több ilyen variációkban előforduló jelenetnek lehetünk szemtanúi, ha figyelemmel akarjuk kísérni, a bálai események minden egyes momentumát.

Ah! szemlényt kikerülte még egy csoport. Mind eszinos, fiatal emberek, kik körül vesznek egy fiatal hölgyet, rajongó imádással állják körül, mindenki lesi pillantását, mindenki mond egy bókot és mindezeket egykedvűleg, sőt mondhatni, hidegen hallgatja.

Most, most; nézzétek most feláll. Valódi junói termet. A körülte álló ifjak között nincs egy is, ki meghaladná magasságban. A teremtésnek egy remeke, kit Isten bizonyosan jó kedvében teremtett a világra. Ah, ha külső szépségével szívjóság is megegyeznék, mily boldog lenne a halandó, kit a nő hivatala leendő boldogítani! . . . Gyönyörű idomaihoz hosszan fehér selyem ruha simul, mintha oda öntötték volna. Hattyufehér vállai a szobrász legszebb remekét tüntetik előnkbe. Szép nyaka a legszebb főt tartja, melyet bogárfekete haj borított. Két fekete szeme, mint sötét éjben két fényes csillag úgy ragyogott. Nem jó volt abba nézni, mert vakított. Szép metszésű ajkai mennyi életet nyújthattak. Nem igen részessült benne senki. Néha türelmetlenül harapdálta alsó ajkát, majd szemöldökét vont össze, melyek nem igen használtak szépségének.

Ilka nagyságot mi unatjuk itt úgy látom. Talán vár valakit? Figyelmét egészen elvonta rólunk, — szólott egy magas fiatal ember, Br. Jegenyessy Zoltán.

A szép nő szólnékül hagyta a kérdést, hanem annál sürűbben vizsgálta a nagyteremben sétálókat, majd az ajtóra pillantott.

A négyest kezdik már.

Most egy fiatal ember lép hozzá s tánczra kéri. Vékony kis emberke az Istenadta. A hölgy, hogy megszabaduljon a sok unalmas bókoktól — kezét nyújtotta.

E hölgy, kire a csoport fiatal ember égő szemekkel tekintett, volt a büszke szépsépi Sárray Ilka.

A jul. 3-iki konferentián a szép számmal egybegyűlt tanítóságot Ambrózy József ügyvéd, a tiszolcei ág. ev. egyház főfelügyelője szívből fakadt, őszinte szókkal üdvözölte a város vendégeiként s bejelentette, hogy Tiszolce városa a tanító-egylet alapító tagjai közé lépett. Szavait a gyűlés jelkesült éljennel fogadta.

Az előkonferencia egyetértését fenyegette egy tárgy, a mely a közgyűlés nyomatott meghívójában „a nagy-röcei járás sérelmes ügyének előzetes ismertetése és tárgyalása” homályos cím alatt volt feltüntetve. A felekezeti elfoglaltság akarta e kérdés tárgyalása által fejt felütni, a mi ellen rimaszombati Fábry János erősen tiltakozott. Utána egy egyszerű falusi tanító szólt. A szerénységet nem akarom azzal megbántani, hogy nevét kiírom de ohajtanám, vajha az enyémmel méltóbb toll emelné ki derék felszólalását. A felekezeti féltékenységet elhallgattatta, beszédéből a szívjóság tünt ki, a mely maga sohasem akarván mást sérteni, felebarátjára sem költi rá erővel a sértő szándékot. Nagy közönség, a ki nemesen érdeklődött a tanító egyesület iránt, vedd örömmel tudomásul, hogy a támadást, a melyet az egyesületben az egyetértés ellen a felekezeti rövidlátás indított, egy egyszerű falusi tanítónak békés szavai hiúsították meg!

A nagy-gyűlést a közönség is látogatta, még pedig tekintélyes számmal a hölgyek. Kitartásuk és ismételt megjelenésük tanúsította, hogy nem csak a gyűlés alkalmá — hanem tárgyai iránt is érdeklődnek. Férfiak a gyűlés vendégei közt esekély számmal jelentek meg; különösen felütni a lelkesek elmaradása. Az egyház minduntalan emlegeti jogait az iskolák irányában; hogy egyeztethessen ezzel össze lelkesüknek közönségét a nevelés- tanítás ügyéről folyó tanácskozások alkalmával? (R.-Brézón voltak. Szerk.)

Reggeli félkilenc órákor a szózat elnevelésével kezdődött a gyűlés. Az elnöki megnyitó után a főjegyzőnek a lefolyt évre vonatkozó jelentése a központi választmánynak s a járásköröknek buzgó működéséről tanuskodott. Összesen van az egyesületnek 215 tagja, ezek közt rendes tag 177.

A pénztárnoki jelentés szerint az egyesület pénzügyei javultak, tagdíj hátralékok felőnyire apadtak. Bevétele a múlt évben 285 frt 48 kr. kiadás 205 frt 24 kr.; maradvány a jövő évre 80 frt 24 kr. az egyesület összes vagyona 619 frt 24 kr.

A többi jelentés közül ki kell emelnem a Törkölyét, az Eötvös-alap pénztárnokait. Panaszok a megyei tanítóokra, a kik e nemes ezélu törekvést nem gyámolítják eléggé, pedig az Eötvös-alapból eddig három gömörmezei tanítónak a gyermeke nyert 100—100 frtos ösztöndíjat. A múlt évben hangyék tanítóitól tagdíjak fejében, a Csetneken rendezett hangverseny jövedelméből és a csetneki gyűlés közbejében megadottat toasztokból összesen átadott az Eötvös-alapnak 95 frt 21 kr.

Rimaszombati Fábry János indítványára az egyesület, tanszermuzeumát a tulajdon jog fentartásával a megyei muzeumhoz esatolja, a melynek „tanügyi osztályát” fogja képezni.

Fülep Benjamin hosszasan ismertette az első országos képviselői tanítói közgyűlés határozatait, a melyek közül a fontosabbak az egyesület évkönyvében ki fognak nyomtatni. Spangl Mihály arról értekezett, miképen szervezkedjék a gömörmezei tanító-egylet az országos képviselői tanítói közgyűlés alapján? mely kérdés kidolgozására a gyűlés bizottságot küldött ki. A nyugdíj-törvény revíziójára vonatkozó indítvány tárgyalása akkorra halasztatott, midőn valamennyi tanító-egyesület, a képviselői közgyűlés alapján szervezkedve e kérdést elé fogja venni. Viesinger Károly „Az egészség fentartása és ápolása a népiskolában” című értekezését az előhaladottsága miatt csak részben olvashatta fel; azonban a felolvasott rész is felkeltette a gyűlés élénk figyelmét, a miért is Klein Samu indítványára határozattá lett, hogy az értekezés egész terjedelmében az évkönyvbe fölvezzék.

Az ülés jelentékeny időjét s a tagok érdeklődését választás foglalta el. A folyó évi budapesti országos képviselői tanítói közgyűlésre választott az egyesület ismételt képviselőket. A szavazattöbbség Fülep Benjaminra és Klein Samura esett.

A gyűlés rendben folyt le, igazi népnevelőkhöz illőleg, a kik az élénkséget soha sem viszik a szenvedélyességig.

II.

A pillanatban, hogy Sárray Ilka tova lépett a csoporttól, az ajtó megnyílt s egy magas széke szépség lépett be, karján egy fiatal embernek.

E perczben megrezett Sárray Ilka.

A fiatal hölgy s kiserője általános feltűnést keltett belépésökkel.

A fiatal emberek nagyrésze szívélyesen üdvözölte a belépőket, míg a hölgyek irigy pillantásokat lövöldöztek a fiatal leányra. Hja, ők nem jól érzik magokat oly helyen, hol vetélytársnőjük akad.

De bizonyára legjobban sértette hiuságát a büszke szépségű Sárray Ilkának. Míg a másik nőre az irigység villámát lövelte, addig az ifjura egy igézó, sovár pillantást vetett.

E pillanatban megszólalt a rendező szava.

Míg a többiek a táncz boldogságában usznak, vessünk egy pillantást a két feltűnést keltett belépőre.

A hölgy mintegy 17 éves lehetett. Hosszu rózsaszín ruha tapadt gyöngéd tagjaihoz. Nyakán értékes gyöngyosor, míg hajában egy félig kinyílt rózsabimbó; ez egyetlen ékszer, mely a szép széke főt díszíté, — éles ellentétben Sárray Ilkával, kinek hajában csakugy ragyogott a sok drágakő. Izléses egyszerűségében gyönyörűen nézett ki. Arczán az ártatlanság párosulva a fiatalság zománczával. Nem volt ő szebb Sárray Ilkánál. Sőt ellenkezőleg. De e szelid arcz, e mosolygó szemek, mégis kellemesebb benyomást hagytak a lélekben. Szelid arczán a női szemérem szűzies pirja ragyogott; az volt e neki, mi a virágnak himpora.

A hölgy neve Háromvölgyi Jolán.

A másik az ifju, mintegy 20—22 éves lehetett. Deli termettel; szabályos szép arcza szakállatlan, míg feketébe játszó széke kis bajusza nagyon szépen vette ki magát. Sok nő feltalálhatta volna benne eszményképét. Háromvölgyi Kálmánnak hívták. Rokona volt a fiatal leánynak, de mégsem oly közletről, hogy közöttök házasság létre ne jöhetett volna. És valóban a két fiatal nem nagy idő választotta el e frigyttól. A vonalom, mely e két rokon között keletkezett, csakhamar szerelemmé változott; tartós mély szerelemmé. És az nem volt titok. Ők legalább nem titkolták. A valódi nemes érzelmek nem ösmert titkot vagy tettetést. A kik ösmerték, mind egyváshoz illőnek találtak. Szépség, fiatalság,

Melezer Ede az elnöki pártatlanság nyugalmanak a megtesztője volt, Klein Samu a'elnök, a ki az ülés vége felé vette a közgyűlést, mintegy kitalálta és megelőzte a többség kívánságát; a felszólalók közt legtöbb szónoki ügyességet tanúsított Lenkey János kerekded, gondosan előadott beszédeivel. — Fábry János világos, egyszerre áterhető előadásával szinte a kathedrában képzelte az ember, s a dobsinai iskola derék tanítói mind talpra esett magyar beszédet mondtak, némelyikök küzdve nem a kifejezőssel, hanem a kiejtéssel.

A közebed toasztjai között első a Melezer Edeé volt, a ki a koronás királyt s családját köszöntötte fel, utána Perjessy László Groó Vilmost, mint a hazi iparnak lelkes előmozdítóját éltette; Groó Vilmos, Klein Samu és Terray Béla hosszú, kedélyes beszédben emeltek a poharat Tiszolce városáért, Bogar Lajosért és rimaszombati Fábry Jánosért. De a derült pohárköszöntők nagy mestere most is Nagy János volt, a ki minden felszólalásában tud olyan adomát mondani, a mit Magyarországon, „az adomák hazájában” a hol mindenki szereti, gyűjti a jó anekdotát, még senki sem hallott. A szép hölgyeknek az egyesület iránt tanúsított érdeklődésükért egy fiatal egyesületi tag mondott elmés felszólalásban köszönetet. A felköszöntők az Eötvös-alap javára e közebedben is meg voltak adóztatva.

Az Eötvös-alap javára rendezte az elnökség esti 8 órákor a házarsenyit is, a melynek programját Istváni Amália kisasszony, patnoki kisdednevelőnek figyelemmel hallgatott felolvasásán kívül a dobsinai tanítók buzgalma töltötte le. A közönség tetszése hangos tapsban s egy két darabnál megismételtesben nyilvánult. S még nem haltak el a program utolsó darabjának véghangjai, midőn Fereso egyszerre rárintotta a csárdást. A fiatalság szerenésés volt, gyönyörű hölgykoszoruban válogathatott, s a jelenlevő sok szép hölgy egytől-egyig magyar nő volt. Magyar tüzzel rakták a csárdást s hibátlan magyar nyelven tarsalogtak tánczosaikkal. Volt olyan leány, a kitől lapos gömőri dialektusunk még kiejtést tanulhatott volna; a kit szülői gyermekkorában Miskolcra adtak, hogy a magyar szellemben neveltetvén nyelvből is tökéletes magyarra tegyék. Nem esodálhatjuk, ha a férfi sereg koránlotta a reggeli három órát, a mikor a hölgyek a kérélhetlen gardes des damesok szigorú rendelkezése eloszoltak.

Tanulságossá tette a tiszolcei közgyűlést az állami iskola helyiségeben rendezett tanszerkiállítás is, a melyen most a dobsinai iskola — már annyi kütüntető oklevél tulajdonosa — közlekedési nehézségek miatt nem vett részt. A sietség melylyel a kiállítást rendezni kellett, némely tárgyakat nem a megfelelő helyre juttatott ugyan (pl. Istváni Amália nőmunka-iskolájának készítményeit a putnoki kisdedóvó intézet tárgyai közé), hanem a kiállításnak, egészben véve, örömmre, büszkeségre kellett a szemléltőt gerjesztenie. Láthattuk, milyen izlést, ügyességet tanulnak a rimaszombati faragó-iskola növendékei; az élettelen faragványok lelkesülésre hevítették a haza jövőjeért érő szívet. Kiténtek a nagy-röcei polgári iskola növendékeinek rajzai; a Bíró Margit és Istváni Amália kisasszonyok vezetése alatt álló kézimunka-iskolák készítményei s Robonyi Géza árvaváraljai igazgatónak remek szemléltető eszközei a földrajz tanításához, a melyeknek a legkorlatotabb fellogásu tanuló előtt is világos képet kell nyújtaniok a különböző világrészek természeti jelenségeiről. A kiállítást a városi közönség szép számmal látogatta.

De hát a gyűlés helyének különös érdeke? E sorok írója nem volt abban a helyzetben, hogy a városi közönséggel közelebből érintkezhetett volna; hanem a mit Tiszolce háza beszélték, az szomorú volt. A hány biztosító táblát láttam a házakon, valamennyi a „Szlavja”-tól származott. Egy szobában a „Maticza” épületének képét láttam diszelegni a falon.

Hanem azért én mégis úgy vagyok meggyőződve, hogy ezek a jelek nem az egész város érületének, hanem a panszláv párt hazug hitegetései által félrevezetett emberek zavarának a symptomái, a kik engednek a megrontó sugalmaknak, a nélkül, hogy tettök okaival s eredményeivel tisztában volnának. A mennyi ismerőseimmel beszéltem, mindenik a legszivesebb, magyaros fogadtatással dícselkedett, a melyben panszláv magyart nem részesíthet. Az én szíves házi gazdám is, a kinek családjára mindig a legjobb em-

gazdagság s régi nemes családja, mindkettőnél megvolt. A házasságnak tehát semmisen állott utjában.

Ezt mind tudta Sárray Ilka. Büszke lelke nem ismert szebbet magánál. Sértette hiuságát az a hideg közöny, melylyel Háromvölgyi Kálmán irányában viseltetett, még nem találkozott ember, kit meghódítani nem sikerült volna. Csak ez egyetlen, e csaknem gyermek az, kin a hódításokhoz szokott kaczer hölgy minden törekvése őt magához vonzani meghiusult. És büszkesége sértve érezte magát e közöny, e nyugodt felsemvevés által. A nőnek mindig imponál az olyan férfi, kikben könnyű szerrel nem győzedelmeskedhetnek. Ilka tapasztalta. Ellenszenvet érzett e makacs fiatal ember iránt, majd titkos sympathiát, mely végre szenvedélyes szerelemmé változott át.

E pillanatban vége lett a négyesnek.

Háromvölgyi Kálmán Sárray Ilkához sietett, hideg udvariassággal üdvözölvén őt. A hölgy égő szemekkel, a diadal sugaraival szemében nyújtotta kezét az ifjunak.

— Mily rossz ember ön Kálmán, még sem látogat. Pedig tudja ön, mennyire vágyom látása után.

— Bocsásson meg Ilka nagysád, de ön is tudhatja, hogy a közbejött szomorú események, mennyire elfoglalva tartottak.

— Igaz, önt lefoglalva tartják azok a rózsás karok annyira, hogy másnak számára mégcsak pillanatnyi ideje sincs.

Most egyikét huzzák azon zenedaraboknak, melyek az ifjura oly andalító hatással vannak, melyek a szívet oly édes mámorban ringatják.

— Bocsásson meg nagysád, tánczosnóm vár reám; nem akarnám várakoztatni, nehogy figyelmetlenségemmel vádoltassam, — mondá Kálmán udvariasan, miután magát mélyen meghajtotta Ilka előtt.

— Hah! szíszeggett a szép hölgy fogai között, midőn látta, hogy Kálmán egyenesen Háromvölgyi Jolán felé tartott. Tehát te jobban szereted őt, mint engem? Várj elvakult ifju, ezt megkeserülöd! És mégis, arra esküszöm, hogy vagy enyém leszesz, vagy a halálé, de az övé nem, — mondá magában, mialatt felkelt s észrevétlenül eltűnt a tereméből.

(Folyt. köv.)

lékkel gondolok vissza, igaz, hogy fiát a hírhedt D. tanácsára egy külföldi intézetben iskoláztatja, de szobájában a 48-ki magyar miniszterium s az aradi vértanúk arcképe függ. — s amikor a beszédbe bele melegegett, ragyogó szemmel emlegette, hogy verekedett legény korában Budán a németekkel, „s mi magyarok volnunk bátrabbak.“ — En azt hiszem, hogy Tiszolcznak a mesterséges megrontása még csak elkezdődött, s ha az ott gazdálkodó egy-két hazafiatalnak a körmére ügyelnek, a félrevezetettek is nem sokára visszatérnek magyar honpolgári kötelességökhöz. Egy erős oszlopa már le van ott ásva a magyar hazafiságnak: az állami népiskola. Segitse Isten szent feladatában!

Vándor.

Hírek és vegyesek.

Plachy Ferencz már csaknem egészen elkészítette a sajo-gömöri ág. ev. egyház által megrendelt oltárképet. — Az oltárkép Krisztus feltámadását ábrázolja, midőn a sírből felemelkedik. — A sírt feyveres örök veszik körül, arczukon a meglepetés, esodálát és bosszúretével, mely utóbbi elhallgat az előbbiek nyomása alatt. — Az egyes alakok különösen a Krisztus és az angyal alakja kellő művésziességgel domborodik ki. — s a művész ihlete mindenütt átömlik a kép egyes részletein. — E jeles mű bizonyára egyike a megyénkben található legszebb oltárképeknek s — mint halljuk, — ki leend állítva a helybeli ev. templomban, hol az érdeklődők esekély belépti díj mellett megtekinthetik. — Az ebből befolyó összeg a helybeli ev. leányiskola felépítési költségeihez fog esatoltatni. — Szerző műtermében látható még több készülöben levő festmény, melyeknek az oltárkép mellett egyik kiválóbbja, történetünk három kimagasló alakjának, Széchenyi, Kosuth és Deáknak működését tárgyazó kép, mely bizonyára nagyobb körben is feltűnést fog kelteni.

Köszönetnyilvánítás. A f. évi április hó 5-én Pohorellán dühöngött tűz után a részvét, a fösegélyezés számos helyről beérkezett hozzá. Szoros kötelességemnek tartom mindazon kegyes jöltevőknek, kik résztint írásilag, résztint pénz, ruha és étnemü adományokkal kegyesek voltak fösegélyezni s részvétöket velem érezetni, mindenkinek külön-külön azt nem tehetvén, itt nyilvánosan, ugy a magam, mint eskalódom nevében is a legmélyebb köszönetemet nyilvánítani. Pohorella, 1883. július 11. — Bahéry József, pohorellai tanító.

A rimaszombati dalárda nyári mulatsága ma lesz a „Széchenyi kert“ben. — A rendezőség — mint halljuk — minden lehető elkövet, hogy ez olesó multság a lehető legkedélyesebb legyen. — A vacsorához jegyek a pénztárnál válthatók. — Felhívjuk a közönség figyelmét e jötekonyszözü nyári mulatságra, melyet a dalárda eddig nem ismert müdarabok bemutatása által tesz a tünöz mellett élvezetessé. Belépti díj 30 kr.

A rimaszombati ifjuság nyári mulatsága e hó 8-án volt a „Széchenyi-kertben“ a helybeli gymnasium javára. — E fiatalság, melynek mindenik tagja, miként a méh megakodva tért vissza, hogy a szünidök alatt kipihenje egy iskolai év fáradalmait, azon generatio lesz, — melynek keblében nemesek él az azon intézmények iránti kegyelet, melyekhez öket a hála és elismerés esatolja. de tenni is kész mindenütt és mindenhol ezeken érdekében. — Legalább ezt bizonyítják azon jötekonyszözü mulatságok, melyeket többkevesebb sikerrel, de mindig közmegeledeéssel és szép eredménnyel rendeznek a szünidök alatt. — A megyei körház, gymnasium, a városnak többféle jötekonyszözü intézménye nem egyszer részesült tekintélyes adományban ezeken közremüködése folytán. — A legközelebbi multság, — bár tulnépesnek nem mondható, mindazáltal ha a szakadatlan jó kedvet, a minden fesztelenségek kizáró társalkodást tekintjük, méltó társa volt ez is többi elődjének. — A 30 krros belépti díjából — a költségek leszámításával 29 frt tiszta haszon maradt a gymnasium javára. — Ez alkalommal felülfizeték: Insitorisz Endre, Soós Ferencz. Baloghy Endre, Ifj. Török László, Molnár József, Kubinyi Aladar, Marton János, Engel Adolf 70—70 kr; Ifj. Miskolczy István 81 kr. Lengyel Andor 80 kr. Beliczay László 40 kr. Rásky Bertalan 30 kr. Bolkay Pál és Ádám Markus 20—20 kr. a városi kertész 2 frtot. A jelenlevők és adakozók fogadják e helyt a rendezők köszönetét.

Köztartás. Bokor József és Kun Pál sárospataki tanárok a jövé 1883/4-ik iskolai évre 8 tanuló részére köztartást rendeznek be Sárospatakon, a főiskola tulajdonát képező ugynevezett „Vay-kastély“ második emeletén, teljes ellátással, beleértve a felbutorozott szobákön kívül a koszt, felszözügálat, tisztogátás, mosás, fütés és világitást, valamint a felügyelet és kormányzást is. — A köztartás évi díja egyénenkint 300 frt. A fentebbieken kívül a résztvevők mérsékelt díjért vehetnek részt a német-, franczia-, angol-, és olasz nyelvekben, szépirásban, rajzban, zongora és vonóhangszerekben és énekben, továbbá a vivásban és tornászban, — sőt a táncztanításról is gondoskodva lesz. A jelentkezés véghatár ideje f. é. aug. 15-e. — Ágy és fehérnemüekkel az illetők maguk látják el magukat.

Szerencsétlenség a levárti fúrdöben. A levárti fúrdöben nagy szerencsétlenség történt e hó 6-án. Ugyanis egyik vendégszobának, melyben özv. Bodon Ábrahámné aszszony volt elszállásolva, a mennyezete leszakadt épen akkor, midön ebédhez terített a eseléd s az urnó unokaival a szobában idözött. A szobaleány sulyosan megsebesült, a nagyobb gyermeket az asztal mentette meg, mely alatt épenakkor játszott, minthogy ez a lezuhanó részt feltartóztatta. Hogy a többiek ép börrrel menekültek meg annak köszönhető, hogy a falak mellett nem szakadt le a mennyezet.

Villámcsapás. Lenkén e hó 7-én leütött a villám Somogyi János házába, melyben neje és felnött fia Béla épen eseresznytét ettek egy nagy táblól. A villám, mely nem volt gyújtó, egyenesen közéjük ütött s egyiknek jobb, másiknak balkarját megbénította. — A csapás következtében mindkettő elalélt, de a gyors ápolás és gondozás mindkettőt eszméletre hozta s ma már tulvannak a veszélyen.

Vakmerő betörések. Julius 13-ára virradóra Rimaszombatban Gontkovics Antal gözmalmi molnárnak az „Ujvárosban“ levő lakásába, mialatt a család esendesen aludt, a nyitott ablakon át ismeretlen tettesek behatoltak s ruhánemü s más ingóságokat elraboltak. — Ugyanezen éjjel a Rimaparton fekvő „Szalajkába“ (hamuzsir főzöhely) három ismeretlen férfi behatolt s az ott fekvő Huszárik Zsuzsannát, miután több helyen megsebesítették, minden ingóságaitól megfosztották.

Ki a leggazdagabb ember Gömörben? Hát Galos Já-

nos; legalább így hordja ezt most szájról szájra a felfalusi szözü. Az illető ugyanis a szó-beszéd szerint egy óriási vasládát talált a „mészö-bánya-telep“ körül, még pedig telve szinaranyval. — Az illetőt füst és láng vezette a kincshez, mely koronkint fel-felcsapott a földből. Csakhogy azután az egész ne legyen füst!

Illó jutalomban részesül a tulajdonostól az a beesületes egyén, a ki a f. hó 9-én a „Széchenyi kert“-ben elvesztett es W. H. betüvel ellátott arany pecsétgyüüt a városi főkapitányi hivalba beszözügáltatja.

Fúrdöbál Ajnácskón. E hó 8-án fényes bál volt az ajnácskői fúrdöben. E nap, a bálnak napja, annyiban különbözött a többtöl, hogy a fúrdö, mely az idén különben is nagy látogatottságnak örvend, még jobban megtelt előkelő, válogatott vendégekkel; itt-ott az egyes csoportok megsokszorozódtak, a társalgás mindenfelé élénkebb lett. A viszontlátás öröme, ölelése, esókjai az arczukat derültebbékké tevék. — A válogatott toillettek a képet festöbbie varázsolák. — Mig ugy estefelé megrikulának a csoportok, mely mint vihar előtt a szélesend, — csak azt jelzé, hogy annál népesebb, annál nagyobb leend a bál. — Es a kiket ez a remény táplált, nem is esalatkoztak, mert ugy 9 óra után alig zendité rá a ezigány a szépen világitott, feldiszített tágas teremben a nyitányt, a szép nők festői csoportjában elég módunk volt gyönyörködhetni. Folyt is aztán a táncz kitünő jó kedvvel hajnalig. Ha közbe-közbe egy-egy szerelmes sohajtás mérsékelt előtörni valamelyik pihegő kebelből, az nyomban belefult az izzadság mélységes ocezánjába. Csak az a kár, hogy így nyáron nagyon meleg van, még rövid az éjszaka is. Aztán még ebből a rövid éjszakából milyen jókora darabot ellopott az a tombola játék is, mely ugyan azoknak, kik jegyeket kaphattak, kellemes szórakozást nyújthatott, de hát a többi! A jelenvolt hölgyek közül a következökhöz neveit jegyezhettem föl: Szentmiklóssy Béláné Csizról, Fáy Istvánné Zádorházáról, Ebeczky Elekné két leányával Ajnácskóról, Horváth Tahy Anna Hevesről, Martonfy Lászlóné Egerből, Támár Jözsefné Hevesből, Marton Béláné, Széky Gyuláné Budapestről, ifj. Bulyi Jánosné a hugával, Szalonayné, Barys Jözsefné Losonezról, Victorin Jözsefné Bécsből, Dancs Lászlóné, Delhányi Ottil k. a. Szarvasról, Sztankovics Jánosné Borsodból, Martonfy Béláné Miskolczról, Balajthy Lászlóné Erzi leányával Gesztetéről, Norton Walterne két leányával, Wanicsek Berta kisasszony Egyházas-Bástról, Kolozsváry Lajosné két sögornéjával Kolozsvárról, Granerné, Marton Aurélné Pucokról, Liptay Jözsefné, Schwarz Etlka kisasszony Tornallyáról. A férfiak közül ott láttuk: Fáy Istvánt, Szentmiklóssy Bélát és Kálmánt, Horváth Lászlót Pásztoról, Széky Gyulát, Marton Ödönt Budapestről, Gr. Berehtold Arturt Fülekéről, Gr. Keglevich Gyulát Péterváráról, Gr. Almássy Arturt, id. és ifj. Balajthy Lászlót, Barys Jözsefet, Dr. Plichta Somát, László Istvánt és Albertet, Szözüssy Lászlót és három tanárt Losonezról, Dr. Zsinger Lászlót, Simonffy Lajost, Jörg Jözsef füleki állomás főnökkel élén az egész vasuti személynözet stb. — Az „Annabál“ 29-én lesz, melyre Szerke-ztö urat t. lapja olvasóival és olvasónöivel együtt ezenel tisztelettel meghívom.

Barkó.
A régi egy forintos államjegyek a m. k. adóhivatalok által fizetesképen 1883. év szeptember hó 30-ig. — a központi állampénztárraltl Búdapésen és Bécsben, nemkülönb a pénzügy igazgatóságai székhelyen levő kir. adóhivatalok által kieserelés végett 1884. év szeptember 30-ig fogadtatnak el.

Szaporaság a várgedei fúrdöben. Különös esetnek voltak szemtanúi a várgedei, különben igen esendes fúrdöben idözö vendégek a mult napokban. Ugyanis e hó 2-án érkezett oda egy étesebb és egy ifjabb nő, kik állítólag azért keresték fel e esendes helyet, hogy a fiatalasszony az állítólagos mellhátya-gyulladás utókövetkezményeitöl meg szabaduljon. Mint bács megyei illetőségük mutatták be magukat. Azonban alig idöztek ott párnáig, midön a fiatalabb egy egészséges leánygyermeknek adott életet. A gyermek megszületése után azonnal utra akartak kelni, de Györy Frigyes erélyes körjegyzö letartóztatta öket s csak akkor engedte meg a távozást, midön a teljesen ruha nélkül levő kisdedet a szükségesekekkel ellátta s meg is keresztelelte. De hogy kik voltak, azt valósággal megtudni nem sikerült.

A Rimába fult folyó hó 10-én egy gyermek a rimaszombati felsö malomnál, melynek zsülipjeiben fenakadt. A gyorsan érkezett orvosi segély sem volt képes megmenteni.

A rimaszombati ugynevezett „Margit-vásár“ egyike volt a legnépesebb országos vásároknak. Temérdek nép hullámzott a vásártérekön kint és bent, különösen a barom vásár volt látogatott s jó árban kelték a fiatal munkalovak, melyeknek darabjért 150—250 frtot is adtak. — Buza, rozs és egyéb vetemény kevés került a piacra, — azonban több kötés történt az egyes nagyobb termelők és kereskedők között. A belpiacon leginkább a nyári öltönyöknek volt nagy kelete. — Az első napon megjelent nép számát 10000-re becsülik.

Rendkívüli idöjárásról panaszkodnak megyeszerte. Ember emlékezete óta nem látogatta meg annyiszor jég-esö és vihar megyénket, mint e napokban. A jégesötöl, — mint már említettük — megyénk déli része szenvedett legtöbbit. Ujabbán Susa, Alsó-Szuha, Kelemér s a szomszédos helyeken okozott nagyobb károkat. A villám is több helyt beesapott mint Simoniban, Meleghegyen és Jánosiban. Simoniban ennek következtében 2 esür el is égett.

Nyilvános nyugta. Urbán Endre aggtelki tüzvész által károsult ref. tanító részére a gömörme gyei ált. tanítóegylet tagjai által adott segélykimutatása: Groó Vilmos 3 frt, Klein Samu 1 frt, Törköly Jözsef 1 frt, Fülep Bénéjamin 1 frt, Beeske Bálint 1 frt, Bätky Lajos 50 kr, Mikulás 40 kr, Perjessy László 1 frt. N. N. 50 kr, Nagy István 40 kr, Bogár Lajos 40 kr, Kerekes Jözsef 40 kr, W. Gy. 50 kr, Járossy Endre 20 kr. id. Járossy Endre 50 kr, Witthehen Aurél 50 kr, Lovassy 30 kr, Droppa Jözsef 25 kr, Lenkey János 1 frt, Váry László 50 kr. ifj. Kieska Károly 30 kr, Kovács András 30 kr, Erl Heriben 1 frt, Demeter Lajos rozsnói 50 kr, Melezzer Ede 1 frt, Mraftsák Jözsef 40 kr, Komlóssy István 40 krajezar, Demeter Lajos bátki 40 kr, Kovács János 20 kr, Mihályi László 40 kr, Wagensommer János 50 kr, Tóth Ferencz 30 kr, Balázs Péter 40 kr, Prunyi Pál 50 kr, Spangél Mihály 1 frt, Nagy Albert 1 frt, Majba Lipót 30 kr, Farkas Jözsef 40 kr, Kovács Sámuel 30 kr, Valaki 30 kr, N. N. 40 kr, Kemény Bertalan 50 kr, N. N. 40 kr, Putnoki 40 kr, Szözüssy István 1 frt, Várad Pál 40 kr, Halasi Gyula 40 kr, Ulreich János 1 frt, Wiesinger Károly 40 kr, Prunyi Vilmos 50 kr, Novák Sámuel

40 kr, Sándor János 30 kr, Benyó János 30 kr, Keviczky Béla 30 kr, Csorba Endre 1 frt, Schmid István 20 kr, Vidasics Endre 20 kr, Klein Herman 20 kr, Lefkovics Herman 50 kr, Kordos János 50 kr, Csizi Béla 1 frt, Katona Károly 30 kr, Hruska János 30 kr, Nagy Gyözö 30 kr, Noge János 50 kr, Kaperdán Endre 50 kr, Lóska Márton 50 kr, Szücs János 40 kr, Petry N. 30 kr, Jurin Soma 20 kr, Terray Béla 50 kr, Röczey István 40 kr, Matheidesz Gusztáv 20 kr, Csipka Endre 20 kr, Solcz János 20 kr, Kiesiny Gusztáv 20 kr, Urbány Károly 20 kr, Id. Kieska Károly 40 kr, Bradnán János 20 kr, Ifj. Nagy Lajos 50 kr, Id. Nagy Lajos 40 kr, Faluba János 30 kr, Demeter István 30 kr, Urbán I. 20 kr, Kalanda B. 20 kr, Dianiska I. 30 kr, Mikulás János 30 kr, N. N. 60 kr, F. J. r. 50 kr, Juhász János 25 kr, Kadlecovics János 50 kr, Bahéry Jözsef 1 frt, Várady Jözsef 30 kr, Mudry G. Mihály 40 kr, Suhajik János 10 kr, Csernely Mör 25 kr, Flentisz Endre 10 kr, Kubiczek Károly 1 frt, Czikora István 50 kr, Fábry János Dobsina 30 kr, Vansza János és Imre 50 kr, Hénel Pál 20 kr, Istvánfi Amália 20 kr, Klímen Endre 20 kr, Michalovics Pál 20 kr, Weiszberger S. 40 kr, Klinezko Samu 40 kr, Böhm Jözsef 1 frt, Bellányi János 30 kr, Összesen: 52 frt. 5 kr. A károsult nevében, közölettel nyugtázom. Rimaszombatban, 1883. július 10-én. Fülep Benjamin.

CSARNOK.

A játékos.

(Elbeszélés.)

Laura felrezzent, s mialatt ölle kapva, némán szorítá szivéhez a kis esacsogót, kiváncsian tekintett a Nápoly feié vivö utra, honnan egy uri fogat sietett a palotá felé, s csakhamar a palota előtt állott.

Laurának ideje sem maradt a gondolkazásra, s földre bocsátva a kis Kamillát, ideje sem maradt, hogy felindulásán eröt véve, összeszedje magát, midön felnyilt az erkélyre vezető ajtó, s az ajtóban szobaleánya jelent meg, azon hirtel, hogy egy fiatal uri ember kérne beocsátást.

— Kedves Teréz, tudhatod, tudnod kellene, hogy férjem hon nemléteben, senkit sem fogadok. Ezért kár is volt zavarnod. Add tudára, tiszteletem mellett a látogatónak, hogy férjem, párnap mulva, haza érkezik, akkor bizonyosan elfogja fogadni.

— Signora! a fiatal ember rokonnak mondja magát, s egyáltalán nem hajlandó távozni, mielőtt veled beszélne. — Ki lehet az? mily vakmerőség? Laura zavarba jött, e szó „rokon“ felkelté kíváncsiságát, mintha egy bensö hang sugta volna hogy a fiatal embert nem szabad hidegen elutasítani, kénytelen-kelletlen fogadnia kellett.

— Legyen! — mondá — elfogadom, jelentsd ki, hogy várom.

A szobaleány kisietett, s perciz mulva, a nyitott ajton az idegen lépett be.

Magas, erötelmes fiatal férfi volt az érkezett. Laura mereven, bámulva függeszté szeméit a jövényre, mereven, bámulva, keresé arczán az ismerös vonásokat.

Egyszerre felrezzent, arca elsápadt, s egy alig hallható sikoltás hagyta el ajkát; ah ö nem tévedt, nem tévedhetett, felismerte vendéget.

Gróf Valdano Kamill állott előtte.

Halott halványan, felindulástól reszketve, némán nézett Laura egykori kedvesére, ah ez a helyzet oly kínos volt, mintha egy halottat, egy rég eltemetett kedves halottját látta volna maga előtt, de hiszen az is volt az rá nézve, halott.

Maga Kamill zavarodottan, mélyen meghatva állott ott, mig fájö tekintetét téveteget jártatá, hol Laura, hol az anyjához menekvö kis Kamilla arczán.

— Ah! tehát nem is üdvözli Laura, egykori játszó társát, barátját, rokonát?! — szakítá meg végre a kínos hallgátást. — Vagy annyira megváltoztam volna, hogy rám sem ismer? azok az elmult, kínosan eltöltött évek, még emlékemet is eltörölték volna? akaratlanul is roszhelyre jöttem? idegenek közé? egy család békéjét zavarja fel bizalmas látogatásom?! Sajnálom, végetlen sajnálom.

Laura tiltakozó mozdulatot tett, ugy fájt neki e hang kedvese, a szeretett, feledhetetlen férfi minden szava, egy-egy tördöfés volt szivéné, az a szemrehányás, az a szemre hányó tekintet, mellyel Kamill szavait kísérté, vérig megsebeszte.

— Üdvözöllek! . . . üdvözölöm Kamill! — válaszolt reszketö, elnyomott hangon, mig kezét remegve nyújtá, a fiatal grófnak.

Kamill megtántorodott, e hideg udvarias fogadtatás, e kimért, vonatott, hideg megszözültetés, kihozta sodrából, ah nem ilyet várt ö, nem ilyet ohajtott, ugy szerette, ugy ohajtottotta volna, e kedves ajakról a régi, drága, édes, bizalmas te szöt hallani.

Hasztalan, az a kedves, az az egykor imádott leányka nő volt már, férjes nő, Albani bankár neje, s e viszony válszafalat vont közéjük, válszafalat egy egész életre, egy örökké valóságra.

(Folyt. köv.)

Hivatalos közlemények.

Árverési hirdetemény.

801/1883. sz. — Gömörme gyé rozsnói járás területén Redova község határában, a redovai iskola alap tulajdonát képezö, 57 hold erdőn levö 8599 frtra becsült — mü-, épületi- és szün-fának használható fa, — f. évi július 24-én d. e. 10 órakor Rozsnón a szbirói hivatalnál nyilvános árverésen elfogadtatni. Venni szándékozók az árverési föltételeket alöl-irotnál bármikor megtekinthetik. Rozsnó, 1883 június 27-én. Kubinyi, szbiró.

Szerkesztöi üzenetek.

L. B. Sok volna a mondani valónk, mit négyszékmözött öszintén elfogunk mondani, legyen szerencsénk.
B. B. és magánlevelet írunk.
T. J. Bevált biz az, a mint meggyözödhettek.
P. L. Egy kissé kesön kaptuk, hanem a mint lehetettigy is hasznát vittük. Kérjük mások is.
L. I. Tárgyalmasz miatt jövore.
V. L. A többit jövore.
B. Gy. Csak így fertünk el.

Felelös szerkesztö: Bodor István.

A gazdaközönségnek!

Van szerencsém a t. gazdaközönségnek szíves tudomására hozni, hogy semmiféle fáradságot nem kímélve, sikerült egy minden igényeknek megfelelő

gépjavító műhelyt

felszerelnem, hol most már bármilyen nagyobb javítások, mint: gőzgépeken új tüzszekevények és esővek alkalmazása, stuczolások és egész felszerelések — gyorsan és jutányosan — **jótállás mellett** eszközöltnék.

Ugyanez alkalommal nem mulasztom el ajánlani egészén ujonnan berendezett gazdasági

gépraktáramat,

hol mindenféle **kézi- vagy járgányeséplőgépek, rosták, trillörök, hármaskék, Howard-féle vashoronyok** stb. stb. a legnagyobb választékban — 10%-al olcsóbban mint a bárhol vásároltak — kaphatók.

Rimaszombat, 1883. jun. 15.

Szojka János, gépész.

Műhely és raktár: temető-utca 20. szám alatti házban.

4-*

Haszonbéri hirdetés.

A kiskoru Károlyi Sarolta tulajdonához tartozó mintegy **40 hold** szántóföld és rét s **360 hold** le-

gelőből álló **kánói** ingatlan vagyron haszonbérbe kiadandó. Az idő és egyéb feltételekre vonatkozólag felvilágosítást ad Ajnácskőn.

2-3

Ebeczky Elek, gyám.

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Tamásfalán (saját házában) mindenféle nagyságu és színű, saját gyártmányu s kőszénnel is fűthető

cserépkályhák

nagy választékban, jutányos áron mindig kaphatók. — Megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Tamásfala, (u. p. Rimaszombat) 1883. június hó 4-én. **Andrik Sámuel,** kályhásmeister.

5-6

Árverési hirdetmény.

A nagy-rőzei kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **nagy-rőzei takarékpénztár** végrehajtónak **Tebhardt Alfréd** és **Tebhardt Ágoston** végrehajtást szenvedő elleni 850 firt tőkekövetelés és jár. iranti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Pohorella község határában fekvő a pohorellai 441. és 548. sz. jtkvben Tebhardt Alfréd és Tebhardt Ágoston tulajdonánál bevezetett ingatlanokra és ezen ingatlanokon levő, de nem telekkönyvezett 221. sz. házra és mindennemű melléképületekre az árverést 6010 firt 50 krtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1883. évi július hó

30-ik napján d. é. 10 órakor Pohorellán a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis 601 firt 50 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt ovadékképes értékpapirban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagy-Rőzén 1883. évi ápril hó 20-ik napján. A nagy-rőzei kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Mólitórisz, kir. jbiró.

Haszonbéri hirdetmény.

Sajó-Gömör város tulajdonát képező 112 hold szántóföld és rét, — 4 országos vásár jövedelme, — a „Vámház“-nevű koresma, és két fél éves borméresi jog külön-külön 1884. évi január hó 1-től számitandó háromévre

haszonbérbe

kiadatik.

Árverési határidőül **f. évi július hó 29-ik napjának d. u. 3 órája** Sajó-Gömör városházához tüzetvén ki, — felhivatnak az árverezni szándékozók, miszerint a fent kitűzött árverésen, bánatpénzzel ellátva jelenjenek meg.

Bővebb értesítést bármikor alólírott előjárásnál nyerhetni.

Sajó-Gömör, 1883. június hó 27-én.

Záhonyi János, körjegyző.

ifj. Deákpál András, bíró.

5-*

Hirdetmény.

Vállalatom a n. é. közönséggel tapintatos és szigoruan lelkiismeretes eljárásomnál fogva annyira pártolásban részesül, hogy ez által indítatva éreztem magamat, raktáromat **bel- és külföldi gyapjuszövetekkel és posztókkal** eddig nálam még nem létezett dus mennyiségben ellátni; az öltönyök — jelesnek bebizonyult **szabóm által** — **saját felügyeletem alatt** minden árban és minőségben készíttetnek és a szövetek méterenként is kiszolgáltattak.

A n. é. hölgyközönségnek pedig becses figyelmébe ajánlom a legújabb párisi és bécsi divat szerinti **satein-, beige-, mervelleux- és foulét-szövedeimet,** ugyszintén **chiffon-, vászon-, asztalnemű** és más **courrens-czikkeimet,** férfi és női-fehérműimet, **csipkét, paplanokat, gobelin- és rips-ágyterítőket.**

A midőn még üzletemet különösen **kiházásítási be vásárlásokra** nézve mint a legelőnyösebbet van szerencsém ajánlani, kérem továbbra is becses bizalmát és maradtam

Rimaszombat, 1883. május 26.

Engel Adolf,

Előleges fogorvosi jelentés.

A nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozom, hogy f. évi július hó 14-én Rimaszombatba érkezem, s ott 10 napon át rendelek.

A nagyérdemű közönség becses bizalmát kikérve vagyok Tiszteletteljesen

Miskolczon, 1883. július hó 9-én.

Denecke Caesar, fogorvos.

KRONDORFI

Savanyu-Kút

„STEFANIA

Koronaherczegnő forrás.”

Trieszt 1882
arany érem.

Szénsavdus természetes égv. asztali víz; hathatósan bizonyult a légzési szervek és gyomor bántalmáinál.

Kút vállalat

KAHL és TÁRSA

KRONDORFBAN.

(Carlsbad mellett.)

Főraktár: Budapesten Emmerling és Rabsch-nál, (ezelőtt Kadozay és Bányav) Koronaherczegnő-utca 11. sz. a fűszer-, esemege- és nagybani ásványvíz-kereskedésben. — **Árjegyzékek** kívánatra bérmentve. — Mindenemű megrendelések, legpontosabban eszközöltnék. 7-10

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására adni, hogy 1883. ápril 26-án Rimaszombatban a **Tompa-utca 2-ik sz. a. házban**

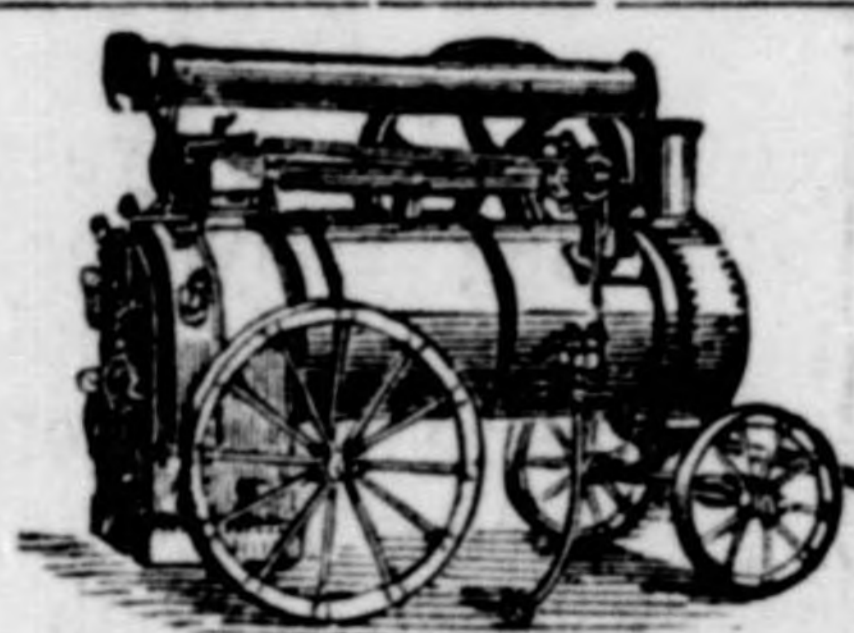
kovács-üzletet

nyitottam. — A nevezett üzleti téren már több évi tapasztalataim vannak, de különösen mint vizsgázott **gyógykovács** a lovak szabályszerű megvasalásában szerzett szakismereteim bátorítanak arra, hogy a n. é. közönség bizalmát kikérjem, azon biztosításom mellett, hogy a kor igényeinek megfelelőleg a legjutányosabban fogom becses megbízóimat kiszolgálni. — Azon reményben, hogy a n. é. közönség becses pártfogásába veend, vagyok a n. é. közönségnek

Teljes tisztelettel

Kovács János,
gyógykovács és kovács-iparos.

10-10

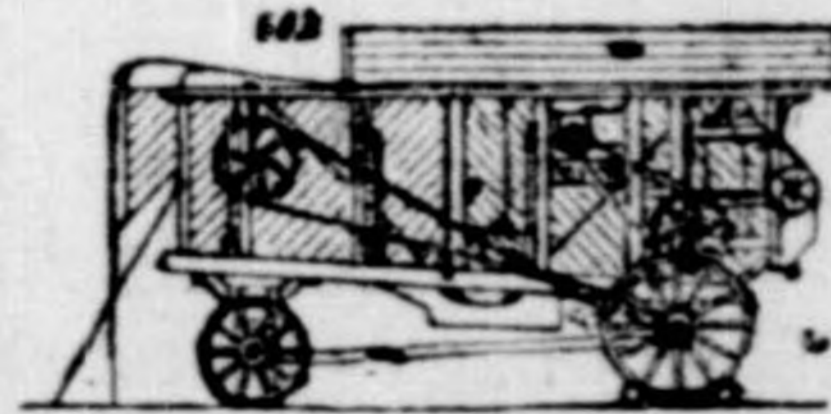

RANSOMES, HEAD és JEFFERIES

FŐÜGYNÖKE

GROSSMANN J.

BUDAPESTEN.

GROSSMANN és RAUSCHENBACH
első magyar gazdasági gépgyára

5-6

Szíves megkeresésért vagy gyártelepünk meglátogatására a n. é. gazdaközönség tisztelettel felkértek.

